

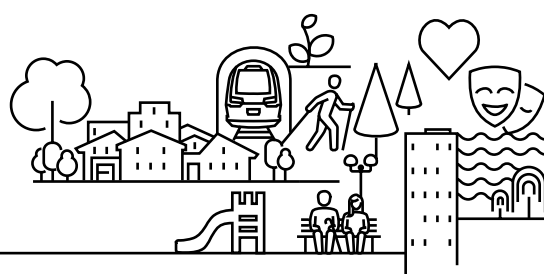
Nordre Follo
kommune

Årsplan 2025-2026

Ødegården

barnehage

Innhold

1 OM ÅRSPLANEN OG KOMMUNENS MÅL FOR BARNEHAGENE	2
2 KOMMUNENS STYRINGSdokumenter	3
3. OM BARNEHAGEN – SATSINGSOMRÅDER OG AKTIVITETER DETTE ÅRET	4
BARNEHAGENS VISJON:.....	4
3.1 BAKGRUNN FOR VALG AV SATSINGSOMRÅDER.....	4
3.2 SATSINGSOMRÅDENE.....	5
3.3 KOMPETANSEUTVIKLING.....	6
4 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	6
4.1 BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	7
4.2 OMSORG	7
4.3 LEK	8
4.4 DANNING.....	8
4.5 LÆRING	9
4.6 VENNSKAP OG FELLESSKAP	9
4.7 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.....	10
4.8 BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	11
4.9 BARNEHAGENS FASTE TEMA	11
5 BARNS MEDVIRKNING	12
5.1 BARN OG UNGE MEDVIRKER	13
6 BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	14
6.1 PROGRESJON	14
6.2 DIGITAL PRAKSIS.....	14
6.3 KVALITETSKJENNETEGN	15
7 OVERGANGER.....	15
7.1 NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	16
7.2 OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	16
7.3 OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	16
8 PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	17
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL.....	19
10. PLAN FOR VURDERING.....	21
11. KILDER OG REFERANSER	26

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme læring og danning. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette både rammeplanen og kommunens planer til pedagogisk praksis. Planen er et arbeidsredskap for alle ansatte i barnehagen. Den inneholder felles satsingsområder for alle kommunale barnehager og den enkelte barnehages visjon, mål og tiltak.

Del av kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med kommuneplanen og årlige økonomi- og handlingsplaner. Årsplanen skal sikre sammenheng mellom kommunens overordnede mål og de mål, tiltak og aktiviteter barnehagen prioriterer. I tillegg skal planen gi informasjon til foreldre/brukere av barnehagen.

Visjon og verdier

Kommunens visjon er Nær og nyskapende. Våre verdier er Ansvar, omsorg og respekt.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

Fastsatt av SU: 18.06.2025

Barnehagens styrer: Marianne Clemetsen

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2 Kommunens styringsdokumenter

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i kommuneplan for Nordre Follo. Disse blir blant annet fulgt opp med fem innsatsområder i økonomi- og handlingsplan for perioden 2025-2028:

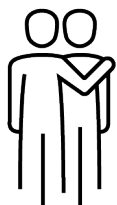
Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner.

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte får riktig innsats tidlig nok.

Riktig innsats tidlig nok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2025-2028](#)

3. Om barnehagen – satsingsområder og aktiviteter dette året

Barnehagens visjon:

Det gode fellesskap for små og store i lek og læring

- **Alle skal føle seg som en viktig del av fellesskapet**
- **Alle barna skal ha minst en god venn, gjerne flere**
- **Alle barna skal oppleve mestring og utvikling**

Barnehagen har i år, som i fjor språk og kommunikasjon som hovedsatsningsområde. Dette er noe barnehagen skal ha fokus på i flere år frem i tid.

3.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

Barnehagen har valgt å ha språk og kommunikasjon som satsningsområde de kommende årene med bakgrunn i at dette er et område som er av stor betydning for barnas utvikling og trivsel. Gjennom arbeid med fagområdet kommunikasjon, språk og tekst ønsker barnehagen å bidra til at barna får utvikle sin språkforståelse og språkkompetanse. Barnehagen ønsker å stimulere til nysgjerrighet, bevissthet og utvikling av et mangfold av kommunikasjonsformer. Gode språkferdigheter, både verbale og non-verbale, er en forutsetning for å skape gode lek- og samspills-situasjoner, samt bidrar til å skape et mer inkluderende barnehagemiljø for alle barna i barnehagen. På denne måten vil barna være enda bedre rustet til å tilegne seg venner, utvikle vennskap og få bedre forståelse for hverandre. Ved å ha gode språk og kommunikasjonsferdigheter vil barn og voksne forstå hverandre bedre og vi i barnehagen kan legge bedre til rette for gode mestringsopplevelser.

Ved å oppleve glede med språk, kommunikasjon og tekst vil vi i barnehagen legge et godt grunnlag for barnas videre språk- og leseferdigheter, slik at barna kan mestre dette også i skolen.

3.2 Satsingsområdene

I kommende barnehageår vil vi legge ekstra vekt på smågrupper og utelek. Vi vil også ha fokus på bruk av samtalekort i dialog med barna.

Smågrupper er en viktig arbeidsform i barnehagen fordi de gir barna mulighet til å utvikle seg sosialt, faglig og emosjonelt i et trygt og oversiktlig miljø. Når barna samles i mindre grupper, får de bedre mulighet til å uttrykke seg, bygge relasjoner og bli sett av de voksne. Dette styrker tilhørighet og trygghet, som er avgjørende for barns trivsel og læring. Forskning viser at smågrupper gir økt kvalitet på spillet mellom barn og voksne, mer tilpasset støtte og større mulighet for refleksjon og dialog.

Utelek er en naturlig arena for bevegelse, lek og utforskning. Barn utvikler motoriske ferdigheter, opplever glede ved fysisk aktivitet og får nærkontakt med naturen. I tillegg stimulerer utelek kreativitet og problemløsning, noe som bidrar til både sosial og kognitiv utvikling.

Gjennom smågrupper og utelek skapes også sterke vennskap. Når barn leker i trygge omgivelser og får gode samspillopplevelser, utvikler de viktige sosiale ferdigheter som samarbeid, empati og inkludering. Vennskap gir barn en følelse av tilhørighet, glede og trygghet, noe som er avgjørende for deres trivsel og utvikling.

Voksenrollen er avgjørende for å støtte og veilede barna i denne prosessen. De ansatte i barnehagen skaper trygge rammer, legger til rette for gode samspill og er viktige støttespillere i barns sosiale utvikling. Gjennom aktiv deltakelse i lek, samtaler og observasjon kan voksne bidra til å styrke barnas relasjoner, gi dem verktøy til konfliktløsning og oppmuntre til positivt samspill.

Samtalekort er et verdifullt verktøy for å engasjere barn i refleksjon, kommunikasjon og samtaler om viktige temaer. De gir barn en visuell og konkret inngang til dialog, noe som kan gjøre det lettere for dem å uttrykke tanker, følelser og erfaringer. Ved å bruke kort med bilder eller spørsmål stimuleres barnas evne til å formulere tanker og utvide ordforrådet. Personalet skal bruke samtalekort til å utforske temaer som følelser, vennskap og samarbeid. Samtalekort kan også hjelpe barna med å sette ord på egne opplevelser, noen barn kan synes det er vanskelig å starte samtaler, da gir kortene et rammeverk som gjør kommunikasjonen mer forutsigbar og håndterbar. Gjennom samtalekort får voksne også mulighet til å bli bedre kjent med barna, bygge tillit og skape gode samtaler i et trygt miljø. Vi ser også at barn med språklige utfordringer kan ha stor nytte av visuelle støttemidler som samtalekort, da de gir en alternativ måte å uttrykke seg på.

Ved å integrere samtalekort i hverdagen vil vi i barnehagen skape meningsfulle samtaler, bidra til god samhandling og gi barna verktøy til å sette ord på tanker og følelser.

3.3 Kompetanseutvikling

I vår barnehage er barnas trygghet og trivsel alltid i fokus. Som en del av vår kompetanseheving deltar vi i programmet *Snakke med barn* i samarbeid med RVTS Øst. Dette programmet gir våre ansatte verdifulle verktøy for å kommunisere åpent, lyttende og med forståelse, slik at barn får mulighet til å uttrykke tanker, følelser og eventuelle bekymringer.

Barn har rett til å bli hørt, og vår barnehage skal være et sted hvor de opplever trygghet og mestring. Ved å styrke vår kompetanse i samtaler med barn, kan vi bedre oppdage deres behov, støtte dem i vanskelige situasjoner og bidra til et inkluderende miljø med gode relasjoner.

Gjennom *Snakke med barn* lærer vi hvordan vi kan stille gode spørsmål, skape trygge samtaler og være lydhøre for barns perspektiver. Dette er en naturlig del av vår pedagogiske praksis og en investering i barnas psykiske helse og livsmestring.

Personalet skal i tillegg fortsette å tilegne seg kunnskap om Norsk med tegnstøtte (NMT). NMT er et verdifullt verktøy som hjelper oss å skape et inkluderende miljø der barn med språklige utfordringer, hørselsnedsettelse eller andre kommunikasjonsbehov kan uttrykke seg og delta aktivt i hverdagen.

Når personalet har kunnskap om NMT, kan vi støtte barns språkutvikling på flere nivåer og styrke samspillet mellom barn og voksne. Tegnstøtte kan også være en bro til tidlig språkopplæring for barn som strever med verbal kommunikasjon eller har norsk som andrespråk.

Ved å bruke NMT som en naturlig del av vår pedagogiske praksis, bidrar vi til økt inkludering, bedre forståelse og et rikere språkmiljø for alle barn i barnehagen.

4 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

4.1 Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehagen jobber i tråd med føringene i Rammeplan for barnehage fastsatt av Kunnskapsdepartementet 24. april 2017 med hjemmel i lov om barnehager 17. juni 2005. Rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver.

Her står det beskrevet hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på, som verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som er forankret i menneskerettighetene og fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Fagområdet Etikk, religion og filosofi beskriver barnehagens mandat når det gjelder å legge til rette for å skape verdier, normer og holdninger som skal gi barn kunnskap om livssynsmangfold og kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og erfaring med kulturelle uttrykk og dens egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for mangfoldet og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

Barnehagen skal bidra til at barna får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på. Den skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Fagområdet Nærmiljø og samfunn beskriver hvordan barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med nærmiljø, samfunn og verden. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet, og barn skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Barnehagen har ulike markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og andre tradisjoner som er aktuelle, eksempelvis pride, nasjonaldager, halloween og karneval. Markeringer må for øvrig sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

Aktiviteter i forbindelse med disse markeringene bidrar til å sikre etterlevelse av kravene stilt til barnehagen gjennom Rammeplan for barnehagen og lov om barnehage.

4.2 Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Personalet er lydhøre for barnas uttrykk og imøtekommer deres behov for omsorg
- Personalet støtter barna i å skape gode relasjoner til hverandre
- Personalet oppmuntrer barna til å vise omsorg for hverandre

4.3 Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet strukturerer hverdagen slik at det er rom for både organisert lek og frilek
- Personalet er tilstedeværende voksne som tar initiativ til lek
- Personalet veileder og observerer barna i lek og samspill
- Personalet jobber i smågrupper/lekegrupper
- Personalet har fokus på å legge til rette for gode vilkår også i uteleken

4.4 Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes

i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- Personalet utfordrer barnas tenkning og inviterer dem inn i utforskende samtaler
- Personalet synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter

4.5 Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for et inkluderende språkmiljø som legger til rette for læring for alle barn
- Vi utvider barnas erfaringer og sørger for progresjon og utvikling i barnehagen
- Personalet sørger for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelse.
- Personalet sørger for et inkluderende fellesskap og legger til rette for at barna kan bidra i egen og andres læring

4.6 Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse

skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet jobber for at alle barn skal oppleve vennskap og gode relasjoner
- Personalet snakker med barna om følelser, empati, grenser og hvordan man samhandler med andre på en god måte
- Alle ansatte jobber i små og tilrettelagte lekegrupper
- Personalet forebygger, stopper og følger opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Les mer på kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

4.7 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

(Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet skal skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
- Personalet skal oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- Personalet skal støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket
- Personalet bruker dagtavler hver dag, sammen med barna
- Personalet skal legge til rette for at både barn, foreldre og ansatte utvikler ferdigheter og kan kommunisere med norsk med tegnstøtte
- Personalet bruker samtalekort og bildestøtte når de kommuniserer med barna.

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

4.8 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Alle ansatte har god kjennskap til fagområdene i rammeplanen
- Barnehagens planer og aktiviteter er forankret i rammeplanen og rammeplanens fagområder

4.9 Barnehagens faste tema

De kommunale barnehagene har tre felles temaer, i tillegg til egne mål og satsingsområder.

Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap er et overordnet satsningsområde i barnehagene. Ifølge barnehageloven har barnehagen plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner». Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo som mål å bli en trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene.

- [Trygg trafikk](#)

5 Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

Barnehagens tiltak:

- Personalet lytter til barnas ulike synspunkter og legger det vekt i samsvar med barnas alder og modenhet innenfor de rammene vi til enhver tid har
- Barns interesser og meninger kommer til syne i planleggingen av det pedagogiske arbeidet
- Personalet er oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legger til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- Personalet gjennomfører barnesamtaler med alle barn over tre år

5.1 Barn og unge medvirker

Kommunikasjonsavdelingen har utviklet et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket. Barn og unge har en lovfestet rett til å medvirke, si sin mening og bli hørt. Kommuneplanen sier også at det skal legges til rette for at barn og unge kan delta når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn. Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Den er utarbeidet på grunnlag av Demokratimeldingen fra 2021, og i samspill med elever i valgfaget «Demokrati i praksis» ved Hellerasten skole.

Et av tiltakene i handlingsplanen, rettet mot ansatte i kommunen som jobber med planlegging og tjenesteutvikling, er: Det skal utarbeides et eget ikon/symbol som markerer sider i planen der barn og unge har medvirket eller blitt hørt. Symbolet skal brukes av ALLE som skriver planer for kommunen, der barn og unge skal medvirke.

Les mer på kommunens nettside

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6 Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

For barnehagens egne arbeidsmåter, se kap. 8.

6.1 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Med utgangspunkt i det enkelte barn legger personalet til rette for utvikling og mestringsopplevelser
- Barnehagen sørger for progresjon gjennom bevisst bruk av leker og materialer, samt utforming av avdelingene

6.2 Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at barna utforsker, leker lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer (eks. bruk av prosjektor og lage magiske rom med lyd og bilde)
- Personalet legger til rette for at barna får erfaringer med ulike digitale verktøy
- Personalet tar gode etiske valg i bruken av digitale verktøy
- Personalet benytter seg av barnehagens utstyr når vi tar bilder og video av barn og pedagogiske aktiviteter
- Personalet tar bilder av prosesser og opplevelser. Vi bruker dette til å dokumentere, og som grunnlag for samtaler med barna
- Personalet bruker egnede og godkjente apper
- Personalet bruker nettbrett og PC som oppslagsverk sammen med barna

6.3 Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor.

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

7 Overganger

Plan for overgang barnehage – skole – SFO

Målet med planen er å skape trygghet for barnet gjennom tydelige og forutsigbare overganger gjennom hele livet. Planen skal gi en retning for virksomhetenes arbeid med overganger. Trygghet for barnet, en god tilknytning og nære relasjoner er viktig for barns læring og utvikling. Denne planen beskriver det viktigste i overgangen mellom ulike faser i barnas liv.

[Plan for overgang barnehage - skole/SFO](#)

7.1 Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen har fastsatt tydelige mål for hvordan vi ønsker at oppstarten skal være, både for barn og foreldre
- Barnehagen har foreldremøte for nye familier på våren, før barnehagestart
- Barnehagen har 4-6 besøksdager der barna blir kjent med barnehagen på våren før barnehagestart
- Barnehagen har oppstartsamtaler med foreldre i juni/august, fortrinnsvis før barnehagestart
- Barnehagen har tilvenning som går over 5 dager og tilpasses hvert enkelt barns behov

7.2 Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen tar ansvar for at barn som bytter avdeling får en trygg og god overgang, blant annet med flere besøksdager i mai/juni
- Barnehagens lederteam planlegger overgangen til ny avdeling ut fra barnegruppens behov
- Barnehagen har overføringssamtaler innad i barnehagen, slik sikrer vi at ny avdeling kan ta imot barn på en best mulig måte
- Barnehagen har oppstartsamtaler med foreldre i august

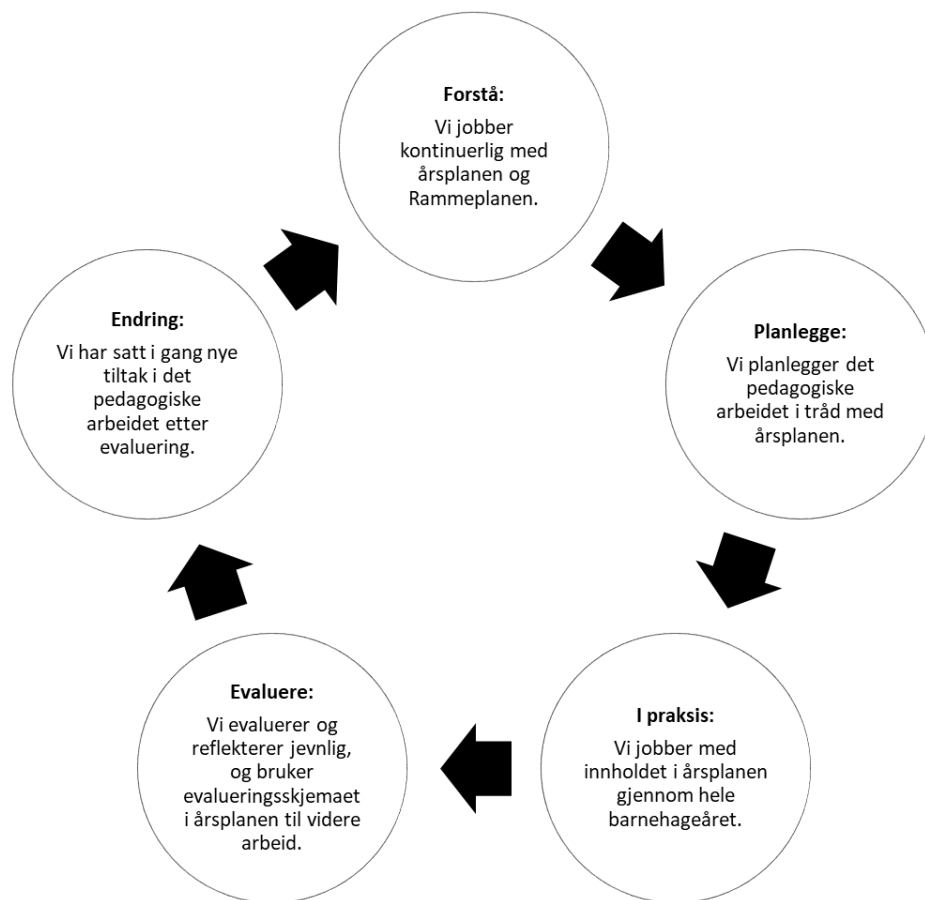
7.3 Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen har alle skolestartere samlet på en avdeling, på den måten legger vi til rette for denne gruppen barn gjennom hele dagen og hele året
- Barnehagen har eget foreldremøte for skolestartere hver høst
- Barnehagen har rutine for samarbeid med skolene
- Barnehagen har treff sammen med andre barn som skal starte på samme skole, det ene har barnehagene ansvar for og det andre treffet er på skolen, der skolen har ansvaret

8 Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen bruker observasjoner av barn og barnehagehverdagen som grunnlag for all planlegging

- Personalet utarbeider mål for enkeltbarn og barnegruppen som helhet basert på refleksjoner og observasjoner
- Styringsverktøy som rammeplanen 2017 og barnehageloven ligger til grunn for barnehagens planlegging

Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Personalet evaluerer jevnlig vårt arbeid på avdelingsmøter, ledermøter og personalmøter
- Personalet reflekterer felles i personalet over det pedagogiske arbeidet som gir utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring
- Personalet drøfter faglige og etiske problemstillinger

Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen dokumenterer via årsplan og periodeplaner
- Barnehagen synliggjør for foreldrene hvordan vi jobber gjennom foreldremøter, foreldresamtaler, IST Home, dagstavle og Facebook.
- Vårt arbeid dokumenteres på hver avdeling med bilder, tegninger og ulike prosjekter
- Barnehagen bruker dokumentasjonen i videre planlegging og evaluering

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Oppstart-samtaler Tilvenning nye barn	14.08 og 15.08 – Plandager, barnehagen er stengt
September	Uke 38 – Brannvernuke 09.09 – Foreldremøte, avdelingsvis	
Oktober	07.10 – Pedagogkveld i Sofiemyr sonen 29.10 – Personalmøte i Sofiemyr sonen	Uke 40 – Skolens høstferie, barnehagen er åpen som vanlig
November	24.11 – Frist for å melde ifra om behov for barnehageplass i julen 26.11 - Pedagogkveld i Sofiemyr sonen	14.11 – Planleggingsdag, barnehagen er stengt
Desember	02.12 – Barnas julebord 12.12 – Luciafeiring (ettermiddag) 16.12 – Nissefest	25.12 og 26.12 – Barnehagen er stengt 29.12 og 30.12 – Åpen barnehage i kommunen for de som har behov for det
Januar		02.01 – Plandag – barnehagen er stengt
Februar	06.02 – Samenes Nasjonaldag 13.02 – Karneval 26.02 – Pedagogkveld i Sofiemyr sonen 27.02 – Frist for å melde om behov for barnehageplass i påske-dagene	Uke 8 – Skolens vinterferie, barnehagen er åpen som vanlig
Mars	16.03 - Personalmøte Sofiemyr sonen Uke 13 - Påskefrokost	

April	08.04 – Frist for å melde inn sommerferie	Uke 14 – Påskeuken – 01, 02, 03 og 06 April er barnehagen stengt
Mai	06.05 – Foreldremøte for nye foreldre 07.05 – Dugnad i barnehagen 13.05 – Vårfest i barnehagen Besøksdager for nye barn i mai	01.05 – Barnehagen er stengt 14.05 – Barnehagen er stengt 15.05 – Planleggingsdager, barnehagen er stengt 25.05 – barnehagen er stengt
Juni	10.06 – Sommerpiknik, for foreldre på ettermiddagen Besøksdager for nye barn i juni	
Juli		Uke 28 og 29 – Barnehagen er stengt Uke 30 – Sommeråpen barnehage etter behov i kommunen

10. Plan for vurdering

Dette punktet omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

A = I stor grad

B = I noen grad, må jobbes med

C = Dette må jobbes mer med

	Barnehagens arbeid med omsorg	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen				
2.	Personalet er lydhøre for barnas uttrykk og imøtekommer deres behov for omsorg				
3.	Personalet støtter barna i å skape gode relasjoner til hverandre				
4.	Personalet oppmuntrer barna til å vise omsorg for hverandre				

5.	Personalet sørger for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen				
----	---	--	--	--	--

	Barnehagens arbeid med lek	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet strukturerer hverdagen slik at det er rom for både organisert lek og frilek				
2.	Personalet er tilstedeværende voksne som tar initiativ til lek				
3.	Personalet veileder og observerer barna i lek og samspill				
4.	Personalet jobber i smågrupper/lekegrupper				
5.	Personalet har fokus på å legge til rette for gode vilkår også i uteleken				
6.	Personalet strukturerer hverdagen slik at det er rom for både organisert lek og frilek				

	Barnehagens arbeid med danning	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse				
2.	Personalet utfordrer barnas tenkning og inviterer dem inn i utforskende samtaler				
3.	Personalet synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter				

	Barnehagens arbeid med læring	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet legger til rette for et inkluderende språkmiljø som legger til rette for læring for alle barn				
2.	Vi utvider barnas erfaringer og sørger for progresjon og utvikling i barnehagen				
3.	Personalet sørger for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelse.				
4.	Personalet sørger for et inkluderende fellesskap og legger til rette for at barna kan bidra i egen og andres læring				
5.	Personalet legger til rette for et inkluderende språkmiljø som legger til rette for læring for alle barn				

	Barnehagens arbeid med vennskap og fellesskap	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet jobber for at alle barn skal oppleve vennskap og gode relasjoner				
2.	Personalet snakker med barna om følelser, empati, grenser og hvordan man samhandler med andre på en god måte				
3.	Alle ansatte jobber i små og tilrettelagte lekegrupper				
4.	Personalet forebygger, stopper og følger opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre				

	Barnehagens arbeid med kommunikasjon og språk	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet skal skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre				
2.	Personalet skal oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme				
3.	Personalet skal støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket				
4.	Personalet bruker dagtavler hver dag, sammen med barna				
5.	Personalet skal legge til rette for at både barn, foreldre og ansatte utvikler ferdigheter og kan kommunisere med norsk med tegnstøtte				
6.	Personalet bruker samtalekort og bildestøtte når de kommuniserer med barna.				

	Barnehagens arbeid med fagområdene	A	B	C	Kommentar
1.	Alle ansatte har god kjennskap til fagområdene i rammeplanen				
2.	Barnehagens planer og aktiviteter er forankret i rammeplanen og rammeplanens fagområder				

	Barnehagens arbeid med medvirkning	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet lytter til barnas ulike synspunkter og legger det vekt i samsvar med barnas alder og modenhet innenfor de rammene vi til enhver tid har				

2.	Barns interesser og meninger kommer til syne i planleggingen av det pedagogiske arbeidet				
3.	Personalet er oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legger til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter				
4.	Personalet gjennomfører barnesamtaler med alle barn over tre år				

	Barnehagens arbeid med progresjon	A	B	C	Kommentar
1.	Med utgangspunkt i det enkelte barn legger personalet til rette for utvikling og mestringsopplevelser				
2.	Barnehagen sørger for progresjon gjennom bevisst bruk av leker og materialer, samt utforming av avdelingene				

	Barnehagens arbeid med digital praksis	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet legger til rette for at barna utforsker, leker lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer (eks. bruk av prosjektor og lage magiske rom med lyd og bilde)				
2.	Personalet legger til rette for at barna får erfaringer med ulike digitale verktøy				
3.	Personalet tar gode etiske valg i bruken av digitale verktøy				
4.	Personalet benytter seg av barnehagens utstyr når vi tar bilder og video av barn og pedagogiske aktiviteter				
5.	Personalet tar bilder av prosesser og opplevelser. Vi bruker dette til å dokumentere, og som grunnlag for samtaler med barna				
6.	Personalet bruker egnede og godkjente apper				
7.	Personalet bruker nettbrett og PC som oppslagsverk sammen med barna				

	Barnehagens arbeid med når barnet begynner i barnehagen	A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen har fastsatt tydelige mål for hvordan vi ønsker at oppstarten skal være, både for barn og foreldre				
2.	Barnehagen har foreldremøte for nye familier på våren, før barnehagestart				
3.	Barnehagen har 4-6 besøksdager der barna blir kjent med barnehagen på våren før barnehagestart				
4.	Barnehagen har oppstartssamtaler med foreldre i juni/august, fortrinnsvis før barnehagestart				
5.	Barnehagen har tilvenning som går over 5 dager og tilpasses hvert enkelt barns behov				

	Barnehagens arbeid med overganger internt i barnehagen	A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen tar ansvar for at barn som bytter avdeling får en trygg og god overgang, blant annet med flere besøksdager i mai/juni				
2.	Barnehagens lederteam planlegger overgangen til ny avdeling ut fra barnegruppens behov				
3.	Barnehagen har overføringssamtaler innad i barnehagen, slik sikrer vi at ny avdeling kan ta imot barn på en best mulig måte				
4.	Barnehagen har oppstartssamtaler med foreldre i august				

	Barnehagens arbeid med overgang mellom barnehage og skole	A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen har alle skolestartere samlet på en avdeling, på den måten legger vi til rette for denne gruppen barn gjennom hele dagen og hele året				
2.	Barnehagen har eget foreldremøte for skolestartere hver høst				
3.	Barnehagen har rutine for samarbeid med skolene				
4.	Barnehagen har treff sammen med andre barn som skal starte på samme skole, det ene har barnehagene ansvar for og det andre treffet er på skolen, der skolen har ansvaret				

	Barnehagens arbeid med planlegging	A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen bruker observasjoner av barn og barnehagehverdagen som grunnlag for all planlegging				
2.	Personalet utarbeider mål for enkeltbarn og barnegruppen som helhet basert på refleksjoner og observasjoner				
3.	Styringsverktøy som rammeplanen 2017 og barnehageloven ligger til grunn for barnehagens planlegging				

	Barnehagens arbeid med vurdering	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet evaluerer jevnlig vårt arbeid på avdelingsmøter, ledermøter og personalmøter				
2.	Personalet reflekterer felles i personalet over det pedagogiske arbeidet som gir utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring				
3.	Personalet drøfter faglige og etiske problemstillinger				

	Barnehagens arbeid med dokumentasjon	A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen dokumenterer via årsplan og periodeplaner				
2.	Barnehagen synliggjør for foreldrene hvordan vi jobber gjennom foreldremøter, foreldresamtaler, IST Home, dagstavle og Facebook.				
3.	Vårt arbeid dokumenteres på hver avdeling med bilder, tegninger og ulike prosjekter				
5.	Barnehagen bruker dokumentasjonen i videre planlegging og evaluering				

11. Kilder og referanser